

GARSON

roman

gevin
mekmet
emir hay

MATTI ASKEN

GARSON

Matias Faldbakken

Dünya Roman - Öykü

TİMAŞ YAYINLARI | 4580

Dünya Edebiyatı Dizisi | 59

EDİTÖR

Ayşe Tuba Ayman

KAPAK TASARIMI

Bariş Şehri

İÇ TASARIM

Sefer Koçan

1. BASKI

Mayıs 2019, İstanbul

ISBN

ISBN: 978-605-08-2726-2

TİMAŞ YAYINLARI

Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

   timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT

WPC Matbaacılık

Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No:17-1

Esenyurt / İstanbul

Telefon: (0212) 886 83 30

Matbaa Sertifika No: 35428

Bu kitap NORLA çeviri desteği ile yayımlanmıştır.

YAYIN HAKLARI

© *The Hills* orijinal adıyla yayımlanan ve Salomonsson Agency tarafından temsil edilen bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

MATIAS FALDBAKKEN

1973 yılında dünyaya gelen Matias Faldbakken, Norveç'in eleştirel beğeni toplayan görsel sanatçı ve yazarlarından biridir. Paula Cooper Galerisi (New York), Simon Lee Galerisi (Londra), Galerie Eva Presenhuber (Zürih), Galerie NEU (Berlin) ve Standart (Oslo) gibi dünyanın en önemli çağdaş sanat galerileri tarafından temsil edilmektedir. Kendi adıyla yayımladığı ilk romanı olan *Garson (Hills)* Brage Ödülü'nün finalistleri arasına girmiş ve yayımlandığı ülkelerde dünya çapında övgülerle karşılanmıştır.

HINZIR

Hills restoranı domuzun domuz hınzırın da hınzır olduğu zamandan kalma, der hep bizim Şef Garson; başka bir deyişle kökü 1800'lerin ortalarına dayanıyor. Üstümde garson üniformamla ben de tam burada dikilmiş duruyorum, bundan yüz-yüz elli yıl önce de olsa yine aynen böyle dururdum. Oysa yetişkin insanlar her gün aşırı uç şeyler yapıyor, ama ben öyle değilim.

Ben bekliyorum. Memnun ediyorum. Masaların etrafında dolaşıp sipariş alıyorum, bardakları dolduruyorum, boşları kaldırıyorum. Hills, insanların geleneksel açıdan zengin bir ortamda tıka basa doymasını mümkün kılıyor. Burada herkes istediğı gibi keyfine bakabilir ama nerede olduğunu unutacak kadar da değil. Birkaç ileri gelen dışındaki çoğı müşteri mekânı kendi oturma odasıymış gibi kullanıyor. Müdavimlerimizden biri olan Hınzır, ismiyle müsemma, hafta içi her gün bir buçukta cam kenarındaki on numaralı masaya gelip oturur. Normalde çok dakiktir fakat an itibarıyla saat 13.41 olduğı halde henüz ortalarda görünmüş değil. Girişte bir tur atıyorum, Hınzır yok. Vestiyer görevlisi Pedersen başını kâğıtlardan kaldırıp bakıyor. Pedersen'in yeri ayrı; hani derler ya, her şeyi görmüş geçirmiş bir adam. Gelen misafir üstünde (ceket, mont, çanta, şemsiye) ne varsa ona

verip karşılığında bir fiş alır, o fişi daha sonra çıkarken bir iki bozuklukla birlikte geri verip eşyalarına tekrar kavuşur. Kendisi bu işlemi onca yıldır ölçülü bir duygu ve gururla yapıp duruyor; işinde de gayet iyi. Hills çalışanları olarak hepimiz işimize özen gösteririz. Burası özenli bir yer. Özen ve ilgi daima el ele, kol koladır; sizi temin edebilirim.

Öğle yemeği başlamak üzere, salon üst-orta sınıfla dolu: İpeksi tenler, yumuşacık konuşmalar, zarif kıyafetler... Girişte bir sıra mermer başlı klasik kafe masası var. O bölgede akustik daha keskin. Salonun iç kısımlarına doğru olan masalarsa masa örtüleriyle kaplı. Bir tıngırtı duyuluyor ama ses kısık. Çatal kaşık bıçaklar porselenlerin etrafında dönüyor ve ağızlara götürülüyor. Dişler çiğniyor, gırtlaklar kalkıp iniyor... ve yutuş! Burada her şey yemekle ilgili, ben de bunu kolaylaştırıyorum. Yeme kısmında bizzat rol almıyorum hiç. Yemeğin yenişini gözlemliyorum. Ağzınızda lezzet şölenine dönüşen esaslı bir keçi peynirini mideye indirmekle başka birinin dudaklarının bunu yapışını izlemek arasında ciddi anlamda fark var doğrusu. Masayı mümkün olduğunca kalabalık tutarım, kıta tarzı. Çok fazla yer olmasa da ben bir yolunu bulup ekstra bardaklar, yan tabaklar ve fazladan bir şişe koymasını bilirim. Daha zengin hissettiriyor.

Avize öyle çok büyük değil, yem torbası kadar bir şey ama fazlasıyla ağır ve salonun ortasında yer alan yuvarlak masanın üstündeki kubbeli alçak tavandan kristal bir çuval gibi sarkıyor. Yerlerde iç içe geçmiş çemberlerden oluşan desenleri artık iyice ezilip silinmiş mozaik döşemeler var. Bütün ahşap işlemler taş gibi, koyu renkli ve aşınmış. Salonda bulunan

her iki büyük ayna da göz kamaştırıcı. Arka kısımlarındaki yansıtıcı sırrının yer yer çatlamış olması onlara hoş bir eskitme havası veriyor. Aynaların etrafındaki yeni moda-vari meşe çerçeveler 1901'de takılmış. Bunu bana Bar Sorumlusu söylemişti, tahtaların Ekeberg'den aşağı Fritz Thaulow'un bizzat kendi atıyla nasıl sürüklendiğini de detaylı bir şekilde anlatmıştı. Bar Sorumlusu bu restoranın hafızasıdır; akademisyene benzeyen bir yüzü var ama akademisyen olmak için biraz fazla neşeli bir kadın. Gözünden de hiçbir şey kaçmaz.

Hills'i, Viyana kafelerine benzetmek mümkün ama burası Viyana değil. *Büyük Avrupa'nın* bir parçası gibi görünüyor olsa da bu kıtada bulabileceğiniz ihtişamın ruhuna uymayacak kadar dökük ve pasaklı bir yer. Bu kuruluş, bu tesis, neredeyse yüz elli yıldan beri Hills diye adlandırılıyor. Bu isim 1846 yılında burada bir giyim kuşam mağazası işletmiş olan Hill ailesinden geliyor. Bar sorumlusu tüm konuya hâkim: Aslen Windsorlu bir İngiliz olan aile reisi ünlü ve zavalı zengin züppe Benjamin Hill, aile mirasının üçte ikisini kumarda kaybedip feci bir iflasa doğru sürüklenmiş ve sonunda da intihara teşebbüs edip sakat kalmış. Mekânı devralan girişimci de *La Grenade* adında bir restoran açmış fakat ön cephenin büyük bir kısmını kaplayan eski dükkânın orijinal mozaik camlı tabelası o kadar gösterişli ve süslüymüş, o kadar sağlam monteliymiş ki adam onu olduğu gibi bırakmış;;dolayısıyla mekân da tahmin edeceğiniz üzere Hills diye nam salmış. Benjamin Hill'in gayretli oğlu da nihayetinde tesisi geri almış ve işin başına geçip aile ismini yeniden diriltmiş. Hills o günden bugüne hâlâ ailenin kontrolünde.

Restoran girişinde kirişe monteli eğik bir pirinç borudan sarkan ve sıcaklığın dışarı sızmasını engelleyen iki kalın perde var; yıpranıp aşınmasınlar diye ikisi de kenarlarından deriyle dikilmiş. Bu perdelerin arasından, yani Hills'in kapısından ya da tabiri caizse podyumdan gülümseyerek ve başını sallayarak nihayet Hınzır içeri giriyor. Neredeyse ikiye on var, 'mazur görülebilir'in eşiğinde yani. Ben ne başımı sallıyorum ne de gülümsemesine karşılık veriyorum. Yapı olarak ne gülümserim ne de baş sallarım. Bir garsonun asli görevini yerine getirmek için fazla çaba sarf etmeme gerek yok, misafire boş ama nazik bir yüzle bakmam yeterli. İfa-desiz yüz, işin en mühim kısmı.

"Gecikme için affedersiniz," diyor Hınzır özür diler gibi, homurtuyla değil de adeta kişnercesine gülerек. Hani eşeğin çıkardığı sese ne deniyordu? Anırmak mı? İşte Hınzır da sık sık yaptığı gibi yine tiz bir anırtıyla kıkırdıyor. Hınzır'ın hep bir eşek olduğunu düşünmüşümdür, mecazi anlamda tabii; ama Avrupa mitolojisi ve edebiyatındaki eşek gibi düşünün, -Antik Yunan'daki inatçı ve aptal eşek değil de İncil'deki güvenilir ve sadık olan eşek yani. Şu an hiç de güvenilir değil gerçi.

"Bugün kaç kişi yiz?"

"Ben de dahil dört," diyor Hınzır.

"Diğerleri yolda mı?"

"Öyle zannediyorum."

Giyinmenin birçok yolu var. Hınzır da makul olan yegâne yolu seçmiş: Kusursuz olanı. Sürekli yeni takım elbiseler giyiyor; üzerindeki kırım, dikişine ve kalitesine

bakılacak olursa onları Savile Row'daki ya da oralarda bir yerdeki terzilerden ediniyor olsa gerek. Altmış yaşını henüz aştığını ve böylesi bir günlük gardıroba sahip olduğunu düşünecek olursak her anlamda zarif bir şahsiyet ve örnek bir misafir olduğunu söyleyebiliriz. Hınzır, Hills'in müşteri portföyünün temsili için biçilmiş kaftan. Kendisine bu yüzden birkaç ziyaretçi getirme, geç kalma, masa adabını aşma filan gibi konularda esneklik tanıyoruz. Bunlar çok sık da olmuyor zaten. Hınzır zengin biri, orası kesin; fakat öte yandan içine kapanık bir tarafı da var. Düzenli bir şekilde fazla patırtı yapmadan yeni tanıdıklarını ve ahbablarını Hills'e getiriyor; genelde öğle yemeği için, bazen de akşam yemeğine, ama her zaman nazik, her zaman iyi giyimli ve tavırlarındaki o kusursuzlukla.

"Her zamanki pencere önü masasını ayarladık," diyorum dört menü kapıp elimi uzatarak onu salona buyur ederken. Mükemmel bir zamanlamayla sandalyesini çekiyorum ve kalıp cümlemi tekrar ediyorum: "Beklerken maden suyu arzu eder misiniz?"

"Evet, lütfen."

Arkasını dönüyor ve sandalyeyi nazikçe dizlerinin altındaki boşluğa itmeme müsaade ediyor. Hınzır'ın haftada bir kırparak kısalttığı grili beyazlı kalın bir yelesi var. Yirmili yaşlarında Paris'te kariyer yaparken yelesi griye çalmaya başlayınca kendisine *Le Gris* lakabı takılmış, tabii Norveç'e döndüğünde bu lakap hemen *Grisen* –Hınzır– oluvermiş. Kaşları hâlâ koyu olduğu için ona zekice bir görünüm veriyor, tıpkı Castelli gibi; biraz da kurtumsu bir görünüm, Scorsese gibi.

BLAISE

Restoranın piyanisti İhtiyar Johansen asma kattaki kuyruklu piyanonun başında oturmuş kubbeli tavana ve sol yanındaki boş havaya bakıyor. Papa-vari kısa ve küt parmakları tuşlar üzerinde hafif adımlarla ve belli bir tecrübe birikimiyle dans ederek zar zor işitilen hatasız melodiler çıkarıyor. Tafel müziği¹ mi yoksa bu? En büyük bestekârları seçiyor bizim Johansen ama işte yine de tafel. Notalar dört bir yanına dağılırken gözleri de ara ara aşağı doğru kayıp restorani süzüyor. İhtiyar ve bitap Johansen. Başı omuzlarına doğru düşüyor ve bir an için uykuya dalmış gibi görünüyor fakat sonra salınarak eski duruşuna geri dönüyor ve gözleri kırpı-şarak açılıyor. Bu şekilde saatlerce devam ediyor. Bir buçuk nesildir burada ve misafirler için her gün asma kat denen o orta tavanda başını bir o yana bir bu yana sallayarak tek seferde dur durak bilmeden ardı ardına hoş müzikler çalıyor. Farklı saatlerde geldiğimiz için onunla pek konuşmuyoruz, fakat herkes çok ince bir mizah anlayışı olduğunu söylüyor.

Salonun ortasındaki iki sütun arasında yer alan alçak bir rafta düzgün kıvrımlarla istiflenmiş halde peçeteler var. Rafın üst kısmındaki *art nouveau* tarzı cam bölme de sekiz ve on iki numaralı masalar arasında tampon görevi görüyor. Elimde iş olmadığı zaman genelde peçete rafına gidip

1 Ziyafetlerde çalınan müzik. (ç.n.)

camın arkasında durarak peçeteleri bir kez daha katlayıp düzleştiririm. Şu yeni gelen Vanessa biraz dikkatsiz bir tip. Peçetelerdeki Hills logosunun sağ üst köşeye geldiğinden emin olmam gerekiyor.

“Beyaz Burgonyanız var mı bugün?” diyor Hınzır.

“Elbette.”

Cevabını zaten bildiğim bir sonraki soruyu sormadan önce iki yudumluk bekliyorum.

“Kadehte mi yoksa şişe mi alıyoruz?”

Hınzır bir düşünüyor.

“Aslında, şişe alalım hadi.”

Birden ayağa kalkıyor, sandalyesini son anda zar zor geri çekebiliyorum. Masaların arasından yaklaşan hoş bir çifte ellerini uzatıyor.

“Blaise!” diyor Hınzır coşkuyla. Sonra da ilgiyle, “Katharina,” diye ekliyor.

Blaise Engelbert, Katharina’nın kocası; Katharina da Blaise’in karısı. Hınzır’la sık sık buluşup görüşüyorlar, özellikle de Blaise daha sık görüşüyor. Blaise ve karısı birbirlerinin olgun halleriyle evlenmişler, der hep bizim Bar Sorumlusu; zira yaşlı halleri demek haksızlık olabilir, diye de ekler. Oslo cemiyeti (o da neyse artık) etrafında kendi kendilerine dolanıp durduktan sonra birbirlerini bulmuşlar ve şu an, Bar Sorumlusu söyledi bunu da, hayatta birlikte oldukları en yaşlı kişiyle beraberler.

Katharina öne geçiyor ve bir ayağını öbürünün önüne koyarak kırk üç-kırk beş yıllık bakımlı görüntüsünü kararlı bir

şekilde Hınzır'a doğru yönlendiriyor. Onun hemen ardından üstüne yedi yıl daha ekleyerek gelen Blaise ise Hınzır'ınkiyle eşit düzeyde dikiş kalitesine sahip, hatta belki bir tık daha üst düzey, gri bir takım giyiyor. Blaise'in boynunda enfes bir kravat, yüzünde de coşkulu bir sevinç var. "İncelik" kelimesi daima bu adamın etrafında dönüp duruyor gibi. Onların arkasından parmak uçlarıma basa basa gidip sandalyelerini çekiyorum ve kadehlerine su ile şarap arzu ettiklerini teyit ediyorum.

Menü Fransız görünümlü ve Bodoni harf tipinde yumuşak aralıklarla zarif bir şekilde yazılı. Yoğun içeriğindeki iki sayfanın üzerinde yazan bazı kelimeler şöyle: *Çıtır, pisi balığı, oğlak, rokfor, kimyon, profiterol, yer elması, turta, bouillabaisse*,² *kalamar, havyar, hurma, döş, ezme ve minke*. Müşteriler bunların herhangi birini ya da daha fazlasını işaret edebilir, şef ve onun yardımcıları da bilgi ve becerilerine dayanarak istenileni hazırlar, ben veya mesela Vanessa da tabakları getirdikten sonra konuklar onları parça parça ağızlarına atar. Ah bir de trüf mantarı var tabii. Trüf çok önemli.

Hırsları yüzünden yeteneği tökezleyen ve narin görüntüsünün üstünde kısa, erkeksi bir saç stili olan yeni garson kız Vanessa masa örtülerini düzeltirken ben de salonda tur atarak oradan oraya bardak alıp koyuyorum. Son günlerde kalpazanlıkla suçlanan zavallı aktör kadehini bir kere daha doldurtuyor, şimdiden gözleri kaymaya başladı bile. Hınzır'a eşlik edenler bir-iki dakika menüye baktıktan sonra ben de dönüp onlara su dolduruyorum. Daha sormaya fırsat bulamadan Blaise beyaz Burgonya'yı kaba bir şekilde reddediyor ve birkaç koca yudum su içiyor. Bardağını hemen

2 Fransız usulü balık çorbası. (ç.n.)

geri dolduruyorum. Ardından şarabı da doldurabileceğimi ima eden bir el işareti yapıyor. Her dolduruşta son damlayı yakalamak için şişeyi saat yönünde döndürüyorum. Zarıfçe Hınzır'ın omzuna doğru eğiliyorum ve nazıkçe dördüncü bir son kişiyi bekleyip beklemediğimizi soruyorum. Hınzır saatine bakıyor.

“Ondan haberi olan var mı? Saat 14.03. Yarım saat geçti.”

Blaise ve karısı kafalarını sallıyor.

“Kesin gelecek miydi?” diyor Blaise.

“Tabii ki,” diyor Hınzır. “Kesinlikle.”

Blaise'in başının dikdörtgen şekilli arka kısmı genç bir insanı andırıyor. Boynunu dikleştiriyor ve girişe doğru göz atıyor. Klasik ve düz olan saç çizgisi çene çizgisiyle uyum içinde. Saçı şakaklarından kulağına doğru inerken, burnunun ve kaşının eğimiyle elmacık kemiklerinin kavisi de tatlı bir ritimle ona eşlik ediyor. Boynu yaşına göre çocuksu görünüyor, gözleri de fıldır fıldır. Çok zarif bir şekilde kıvrılan gömleğinin yakası boyun derisinden rahat bir altı-yedi milimetre ötede duruyor. Blaise atletik ama yapılı değil; sert ama haşın değil. Neredeyse fısıldar gibi konuştuğu için Katharina ve Hınzır onu duymak için öne eğiliyor. Blaise'in sıra dışı bir sesi var. Yakışıklı ve fiyakalı erkeklerin çoğunda olduğu gibi iddialı bir tok ses beklerken, ondan sert, otoriter ama sevecen, hatta neredeyse duygusal bir ses çıkıyor.

“Biraz daha beklemek ister misiniz?” diyorum ısrarcı görünmeden.

Hınzır saati bir kez daha kontrol ederken Blaise de sol kolunu kaldırarak kendi kol saatini silkiyor. Markasının A. Lange & Söhne olduğu anlaşılıyor; *Grand Lange I* modeli

mi yoksa? Vay canına! Blaise denen bu adamda bir dalavere var ama neyse.

“Siparişleri alabilirsin artık, sonradan gelecek olan da...” diyor Hınzır ve önce bir eliyle sonra da diğeriyle jestler yaparak kadının geldiği zaman sipariş verebileceğini ima ediyor. Dikkatimi Blaise’in karısına yönelterek başlamasını bekliyorum. Katharina içinde *Monte Enebro* keçi peyniri, çerez, çekirdek ve çarkıfelek sosu olan bir karışık salata tercih ediyor.

“Ekstra çerez ve çekirdek de alabilir miyim?” diye soruyor.

“Ekstra çerez ve çekirdek,” diyorum.

Blaise iki kere fikrini değiştirdikten sonra kremalı taze soğanlı arpa şehriye almaya karar veriyor. Onun bu kararsızlığı Hınzır’ın oldukça sinirlerine dokunmuş gibi görünüyor, –tabii bunu ben anlıyorum, Blaise değil. Hınzır’a dönüyorum. Sıra onda. Acele etmiyor.

“Esmer Valdres alabalığı,” diyor.

“Evet?”

“Yanında ne tür bir kraker geliyor?”

“Hemsedal’dan gelen bir krakerimiz var.”

“Pekâlâ.”

“Yanına gidebilecek harika bir ekşi krema sosumuz da var,” diyorum kanca gibi yaptığım işaret parmağımı aşağı doğru sarkıtıp “sosu” canlandırmaya çalışarak. Ne yapıyorum yahu?

“Teşekkürler ama kalsın. Sos istemiyorum. Alabalığı deneyeceğim.”

“Fevkalade.”

DUVARLAR

Hills restoranının duvarlarını süsleyen portrelerin, çizimlerin ve tabloların altında uzanan alt duvar kaplamasına yıllardır çeşit çeşit çıkartmalar yapıştırılıyor. Buna müsaade ediyoruz. Her zaman böyle olageldi. Gerçi nedense yapıştırma işi şimdilerde son buldu gibi ama tek tük de olsa arada sırada yeni bir çıkartma çıkıyor. Yapıştırmaya ne zaman başlanıldığı net bilinmiyor ancak 20'lerde buraya sıkça uğrayan bazı avangartların, salonun öbür ucundaki masada düzenli olarak yemek yiyen zengin bir adamla alay etmek için başlattığı yönünde dedikodular var. Bu şakaların içeriğini bugünkü gözle görmek pek kolay değil fakat alt kaplama, duvar dibindeki süpürgeliğe kadar Bay Grosch denen bu finansçıyla alakalı sararmış eski gazete parçalarıyla dolu. Avangartlar gazetelerden uzunlamasına sütunlar kesip tutkalla duvarın en alt kısmına genellikle dikey şekilde yapıştırmış; bunlar Bay Grosch'a yapılan jestlermiş, ama kibirli jestler. Daha sonraları süpürgelikten yukarılara doğru tırmanmaya başlayan bu alelade kupürler, 30'lu ve 40'lı yıllarda yerini el ilanlarına, küçük broşürlere ve daha çok politik içerikli bildirilere bıraktıktan sonra 60'lı ve 70'li yıllarda da reklam çıkartmalarıyla örtünmüş; en başta şu eski STP ve Gulf markalarının simgeleri, sonra Castrol ve RFI logoları, onun ardından da futbol takımlarının ve

kürek kulüplerinin amblemleri filan derken alt duvar kaplamasında artık bir karmaşa hâkim. Kaplamanın profilini çıkaracak olsanız mesela önceki bohem hayat tarzından spor ve ticarete evrilen; artık neredeyse parşömene benzeyecek kadar sararmış en eski, en sert kâğıt parçalarından dıştaki daha yeni çıkartmalara uzanan bir arkeoloji yürütmeniz mümkün. Çıkartmaların arasından ufak tefek görülebilen duvar kaplamasının kendisi de karanlık, mat ve siyah, hem de neredeyse mutfak ocağının üstündeki tavan kadar siyah. İkisinin arasında sanki bir boşluk var gibi. Çıkartmaların nerede bitip duvar kaplamasının nerede başladığını, yani Hills'in nerede başlayıp nerede bittiğini görmek çok zor; bu biraz da duvarı bir salonun, bir yerin, bir kurumun başlangıcı mı yoksa sonu mu olarak gördüğünüze bağlı. Avrupa'nın çok daha iyi günler görmüş olduğu kesin. İnsan Avrupa'dan çıkmış en iyi projenin *Büyük Avrupa* olduğunu düşünmeden edemiyor.

Duvar kaplamasının üst tarafına kat kat vurulmuş parlak bej boya (yoksa vernik mi?) yüzünden, çok affedersiniz ama, ishal rengine dönmüş duvara tablolar, çizimler ve tek tük kolajlar sıkış tıkış yerleştirilmiş durumda. Sanat yıllar boyunca “birikip durmuş” burada, yani Hills'teki koleksiyonu ulusal anlamda kayda değer olarak tanımlamaktan başka şansımız yok. Duvarlardan birinde bir Revold asılı, birinde de Per Krohg; beş numaralı masanın orada küçük bir Oda Krohg eskizi bile var. 90'larda Hills'in içindeki ortam ve korumayla ilgili çok tartışma oldu fakat aile üyeleri restorana bağışlanan resimlerin orada kalması konusunda daima çok ciddi bir ısrar gösterdi. Sigara yasağından beri

artık daha kolay oluyor fakat bazı eski tablolar neredeyse taba rengini almış durumda.

İster inanın ister inanmayın ama altı numaralı masanın yukarısında küçük bir Kübist dönem öncesi Braque yağlı boya manzarası asılı. Paravanın orada da tebeşirle yapılmış birinci sınıf bir Léger var. Sağ tarafta barın üstünde çirkin bir keresteyle çerçevelenmiş olan basit Schwitters kolajıysa bizzat Schwitters tarafından 34 ya da 35'te Hjertoy'dan başkente yolculuk ettiği esnada bağışlandı. Salonun en uç kısmında Gunner S.'nin iki şık grafik baskısı asılı, ayrıca bir tane de asma katın altında var. Büyük küçük bütün eserler yan yana asılmış, hepsi birbirine karışmış. Hills'te eserlerin "tekrar asılması" gibi bir şey mevzu bahis olmaz, daha ziyade asılmış ve öyle kalmıştır. Hâlâ daha da asmaya devam ediliyor. Modern sanat eserleri, eskilerin arasındaki boş yerlere sıkıştırılıyor. Eski ile yeni, temiz ile tozlu yan yana. Nitelikler arasında ciddi farklar var. Anders Svor'un elinden çıkmış 15'e 20 boyutlarında bir karakalem taslakla Ed Ruscha'ya ait eski bir polaroid ve tipik olmayan bir Cosima von Bonin frotajı bir arada çerçevelenmiş. Vladimir Putin'i lemur olarak resmeden bir Finn Graff karikatürü de vasat bir Kippenberger kartpostalına temas ediyor. Çıkartmaların olduğu kaplamaya kadar duvarın altı da üstü de baştan aşağı hep böyle. Evet bu arada, Kippenberger dedim. Orada bir Kippenberger var. Bir Valie Export fotoğrafı var. Alacalı ama küçük ve güzel bir Shearer tablosunda da dağ eteğinde durmuş önündeki dağlara bakan bir metalci görünüyor.

Hills'teki bu sanat koleksiyonuyla alakalı olarak bir diğ er m udavimimiz Tom Sellers giriyor sahneye bu noktada. Tom Sellers, H inzir'in tam zıttı. Sellers doğ ru zamanda Düsseldorf ve Cologne'deydi (yani doğ ru yerde), bu sayede de Kippenberger'i çevreleyen ortamda bir figür haline geldiğini söylüyorlar. Sellers bunu hep ink ar etmiştir, zira bu tarz Kippenberger bağlantıları iki ucu sivri değneğe benzer. Sellers'ın hiçbir zaman ressam olmadı, bu hiç ilgisini çekmedi. Fakat "Kippenberger'i çevreleyen" "ortamda" "figür" haline gelen herkes gibi oranın atmosferinden izler taşıyor; ayrıca ortamdaki diğ er figürlerden de tanıdığı olduğu kesin –bu da demek oluyor ki birçok insanın aksine řu ya da bu esere erişme şansı var. Son on beş-yirmi yıl içinde bağışlanan en iyi eserlerin çoğu Tom Sellers sayesinde burada asılı duruyor. Barın  teki ucununda asılı duran Werner T ubke'nin sade ve küçük ayak çizimini bize veren de odur. En son zaferiye Victor Hugo'nun Rhine Vadisi'ndeki bir kalenin üzerinde duran ahtapotu resmettiği minik suluboyasıydı; resim is, kahve ve kömür tozuyla yapılmış: Hugo'nun çizimlerinde tipik olarak kullandığı boyalar. Yaptığı bağışlar vesilesiyle Sellers burada kayda değer bir saygınlık kazandı. Yine de katkılarının hep bir yan etkisi, bir yükü, bir aması oluyor tabii –bir la kalık, adapsızlık, afacanlık ilavesi. Fakat Hills'te buna da yer var. Bizler burada müsamahalı olmalıyız, der Genel Müdürümüz M. Hill.

Duvarlarda bir de eski m davimlerimizin portreleri var. Bunun için önemli bir (finansal, kültürel ya da akademik) şahsiyete sahip olmanıza ilaveten bir de burası için zaman ve epey para harcamanız gerekiyor. Mesela aktör (  km ř, iflas

etmiş bir tip) portre için henüz kalifiye olamadı; kalpazanlık skandalından sonra aldığı cezaları da hesaba katınca insanlar ileriki zamanlarda daha ne kadar harcayabileceğini sorguluyor. Hınzır'ın portresinin yokluğu da hissediliyor ama başka sebeplerden ötürü; Genel Müdürümüz bir portre zamanının gelmiş olabileceğini ileri sürdüğünde kendisi kibarca hayır çekmiş. Hınzır'ın zevki iyidir. Sanatla da oldukça ilgilidir. Dedikodulara göre evinde muhteşem bir Kittelsen varmış. “Sen de biliyorsun,” demiş Hınzır bizim Genel Müdür’e, Bar Sorumlusu’nun dediğine göre, “benim gibi yıllarca Carl Larsson’un kuru kazılarını inceledikten sonra, yani, işini bilen bir portre ressamı bulmak... takdir edersin işte. Ne bileyim... özellikle de bugünlerde. Ama teşekkür ederim.”

GENÇ HANIM

Hınzır'ın yemeğini getirdiğimde geç kalan kişinin hâlâ gelmediğini görüyorum.

“Rica etsem acaba arkadaşımız vestiyere giriş yapmış mı diye bir kontrol etmeniz mümkün mü? Genç bir kız... yani bir hanımefendi,” diyor sessizce.

“Elbette,” diyorum.

Hınzır telefonunu çıkarıyor ve bana kızın bir resmini gösteriyor. Bu nasıl bir zevksizlik böyle? Hınzır'a hiç yakışmamış. Vestiyerde küçük bir kuyruk var. Hepsi yaşlı ve erkek. Kime baktığımı bilmiyorum ama tanımlama “genç” ve “kız... yani hanımefendi” şeklinde olduğuna göre pek hayra alamet değil. İhtiyar Pedersen'e ceket üstüne ceket veriyorlar.

“Graham'la buluşacak kimse var mı burada acaba?” diye soruyorum. Dördü tepki vermiyor, biriyse kafasını sallıyor. Pedersen'e soruyorum ama o da kimseyi görmemiş. Dışarı çıkıp sokağa iniyorum ve önce tramvay durağına doğru, sonra da aşağıdaki Meclis yönüne doğru bakıyorum. Gözlerim Dul Knipschild'ın bir keresinde sektiği şu “samba çukuru” denen yerdeki küçük boşluğa takılıyor. Kadıncağzı oradan geçerken sendelemiş ve düşmemek için kollarını bir o yana bir bu yana sallayarak kocaman bir adım atmak zorunda kalmıştı, samba çukuru ismi oradan geliyor; bütün restoran çalışanları

bu olaya şahit olmuştu. Kasım ayının sonlarındayız, pırıl pırıl bir gün olmasına rağmen benim pek içimi açmıyor. Alışkanlık bir şeylerin doğasının üstüne örtülen battaniye gibidir derler. Parıldayan sonbahar güneşine rağmen şehir renksiz, hep aynı, sıkıcı.

“Onu göremedim.”

“Hımm.”

Hıncır kendisine beyaz Burgonya’dan aheste bir yudum bahşediyor. Blaise’in gözleri ona kilitlenmiş halde.

“Başka bir isteğiniz olursa buradayım,” diyorum.

Burada çalıştığım on üç yıl boyunca Hıncır’ın yanında asabi ya da nezaketsiz hiç kimseyi görmedim, fakat Blaise şu an Hıncır’la sert bir tonda konuşuyor.

Hıncır ise –ki kendisi hiçbir şekilde yumuşak başlı ya da zayıf olarak tarif edilemez– özür diler gibi bir sürü jest yapıp duruyor. En sonunda, 14.22’de, Blaise yerinden öyle haşın bir edayla kalkıyor ki sandalyesi yere yuvarlanıyor, keten mendilini de masaya fırlatıp çıkışa doğru iş adamı gibi sert adımlarla yürümeye başlıyor. Olanları gördü mü diye Bar Sorumlusu’na bakıyorum –her zamanki gibi görmüş tabii ki– hemen ileri atılıp haddimi aşarak ellerimi hafif sinirlenmiş olan Hıncır’ın kürek kemiklerinin arasına koyuyorum. Hâlâ oturmakta olan Katharina ise çerez ve çekirdeklerinden biraz daha aldıktan sonra mekanik bir şekilde eşyalarını el çantasına geri koyarak sessizce kalkıyor.

“Her şey yolunda mı acaba?”

“Kesinlikle,” diyor Hıncır.

“Başka bir şey ister miydiniz?”